QVÆSTIO MEDICA
CARDINALITIIS DISPVTATIONIBVS MANE DISCVTIENDA
IN SCHOLIS MEDICORVM, DIE IOVIS I. MARTII,

M. PETRO SEGVYN, Regi à Consilijs Interioribus, Reginæ primario Medico, & Facult. Med. antiquiore Decano, Moderatore.

An Quadragesimæ Iejunium, animis corporibúsque curandis salubriter institutum? 881.

NIHIL æquè nocet homini, ac voluptas corporis, eáque præsertim malorum omnium esca est, quæ ab escis potionibúsque intemperatis percipitur, siue illæ jucundo sapore, palato blandiantur, siue copiâ, varietate, mensarum frequentiâ, & morâ ventrem onerent, seu intempestiuè, præposterè, & auidè capiantur. Quotusquisque est, qui in cibis delicias non consectetur, qui simplici vescatur cibo, qui eum rite comminuat. Epulas nemo non producit ad fastidium, & multi quidem ternas vno die, vel quaternas, addunt etiam non pauci comessationes: nobis omnibus adeo illudit eâ suauitas, vt vix prospiciamus, quàm grauia valetudinis detrimenta inferat. Ex hac voragine corpus nostrum inundant, opprimunt, & inquinant humores crudi, acres, atque concreti, è quorum cœno funduntur multiformes fœtus, obesa & turgida corporum moles, vel macies, decolor vultus, vel genarum rubor, oris halitus putris, alarum hircus, grauis, & iners incessus: atque his vitijs pejores inde nascuntur morbi, ventriculi morsus, atque tumultus, alui profluuium, etiam cruentum, lumbrici, calculi, ramices, coli, renum, articulorum dolores, in spirando labor, febris, hydrops, vertigo, sensuum omnium stupor, obliuio, & plerumque animam inuadit gulæ nequitia, eámque oppugnat, donec injectâ mentis inopiâ, & ratione depressâ, senserit iram & cupiditatem efferri atque exultare. Tot eius intemperantiæ mala præcauebit ac profligabit Medicus, frictione non segni, prolixo & vehementi exercitio, epoto aceto: vel citiùs quidem vomitu, incisâ venâ, potione purgante: sed multò tutiùs & jucundiùs victu mediocri, qui redundantes humores minuit, impuros corrigit, compactos diluit, & expellit. Is enim victus, & omnino jejunium animis, corporibúsque, verno tempore præcipuè conuenit.

PER quatuor hybernos menses, calore in viscerum angustias coacto, edacitatis libido feruentior est. Saginâ & pituitâ in dies crescentibus, inficiuntur spiritus, & à debita sibi puritate, ac tenuitate desciscunt. Atque vt animo corporíque communis fortuna est, nidore, fumo, vel aquâ in cerebri lacunis residente mentis acies obtunditur. Vtique hyemis vitio perseuerante, ciues nostri, & Scythæ iisdem moribus informarentur: sed melior viuendi conditio nobis obtigit, quòd apud nos hyemem excipit veris amœnitas, quæ suo tepore frigoris asperitatem emollit, cutis meatus aperit, humores constrictos in venis liquat, ac ne Camarinam mouisse videatur, solet idcirco verna tempestas solutis niuibus riuos deducere, & inutilem humorem mille morborum materiem exinanire; eóque nomine potissimùm salubritatis gloriam sibi comparat, quòd sit euacuando & expurgando corpori maximè idonea. Ac multiplex quidem vacuandi ratio inuenta est à Medicis: quæ tamen hoc veris æquinoctio, sine periculo medeatur, fermè nulla. Vna est omnium tutissima & præstantissima, victus mediocris, & nonnulla fames singulas corporis partes æquabiliter & sensim exsiccans, eáque siccitate lucem animo reddens; si verò ad plures dies producitur, profectò jecoris lasciuiam reprimet, atque præcordiorum iram temperabit.

ABSTINENTIA anceps, & ambiguum præsidij genus est, quod vsu aut abusu prodesse solet, vel obesse: seu firmæ, seu imbecillæ valetudini imperetur, arduum & difficile, cuius gratia nulla est, nisi priùs hominum temperiem, ætatem, vires, consuetudinem, tempestatem atque regionem expenderis. Quidquid carnis & pinguedinis accreuit totâ elapsâ hyeme, non licet ineunte quamprimùm vere, vno impetu exturbare exactâ aliquot dierum inediâ, sed identidem leuiter perstringere, sensímque excutere, parcâ manu, quod satis est offerendo, ídque paulò longiore temporis interuallo: cui operi præstando institutum est, sanctissimo Ecclesiæ præcepto, & saluberrimo Medicorum consilio Quadragesimæ Iejunium, his legibus: ouis & carnibus in exilium missis, fructus, fruges, pisces, in cibum adhibentur: per singulos dies, ne vipa quidem conceditur manè, nisi inualido, jejunus perstas ad meridiem: tum verò prandium est liberale, citra satietatem: demum vesperis cœnam frugi & sobriam esse oportet. Istud autem vitæ genus hoc temporis articulo accommodatissimum fuit, & toto ferme veris processu conuenientissimum, nulli naturæ, ætati, conditioni, genti, quibus Ecclesia imperat, iniquum. Corporibus alimentum præbet mediocre, temperatum, salubre, & quod hybernam crapulam paulatim excoquit.

NATVRA, & æmula naturæ consuetudo, sui instituti memores, si quid nouum, insolens, aut immoderatum irruit, repentè percelluntur: quare voracem hyemis genium plùs nimio conuiuijs indulgentem, Phiditijs planè aduersantibus commutare non oportuit, sed paulatim inflectere, & emendare Quadragesimæ abstinentiâ: quam quidem vescendi rationem non dices plenam, neque tenuem, quin potiùs mediocrem existima, in qua tibi nulla definita est mensæ mensura: vel certè eâ moderatione constat, vt molem corporis admodum paululum minuat, virésque sustentet: Vel vno pisorum pulmento corporis robur contineri potest. Quamplurimi pisces succi bonitate commendantur, & eâ leuitate, vt stomacho nihil officiant: idcirco si vernâ tempestate exhibeantur, non habendi sunt carnibus salubritate inferiores: sanguinis feruidioris luxuriem sua frigiditate in temperamentum reducunt, aut si quid fortè squalloris inducat inedia, suo humore blandè abstergent: quo munere, neque oua, neque carnes fungentur. Ientaculo caruisse non est molestum homini bene valenti; huic desiderio sufficit, qui manè viget sanguis, naturæ deliciæ. Semper vtilius fuit cœnam rescindere, quàm prandium, quod est bilis æstuantis, & diurni laboris solatium. Iejunis sæpissimè nocuit famem mero fallere, sine quo vespertinam cœnulam placidior excipiet somnus, tum temporis maximè expetendus, vt calor innatus promptè excocto parciore alimento alacrior, crudis, vitiosísque humoribus conficiendis, & edomandis sedulò incumbat, eóque opere morborum minas omnes contundat.

VERNA tempestas calore & humore sibi familiaribus, administris, vitam, fœcunditatémque quasi reducem ex hyemis orco euocat. Eâ causa est cùr fruges pullulant, frondescunt arbores, parturiunt, pariúntque aues, pecudes, syluestrésque belluæ: ideóque carnes sub id tempus rariores sunt, vel non sunt esui: nondum exclusi sunt pulli gallinarum, perdicum, phasianorum, nondum editi vituli, agni, hœdi, porcelli, lepusculi, cuniculi, hinnuli, atque nefrendes apri: vel eorum recèns editorum caro oblinitur muco, & sanie nutrimento ineptâ, scatet: vetustis verò animalibus durior est, atque nonnullis soboli operam dantibus virosa. Diceres naturam eo tempore cibarijs congerendis & apparandis incumbere, vt cùm penum suam plenâ manu instruxerit, tantillâ jejunorum dierum morâ, mox vberiorem carnium annonam postliminio reuocet, & cum fœnore gratiam rependat. Interea piscibus sua quædam inest firmitas & expetita soliditas, quâ nobis vescendum est semel quidem in die. Tum relicti ab hyeme succi tenaciores Solis accedentis calore dulciores facti in sanguinem abeunt, tum efficimur omnes quodammodo, vel pituitosi, vel sanguinei: proinde minimùm nocet inedia, imò juuat maximè, à putredine vindicat, plenitudinem amouet, quæ membra lacerat mille cruciatibus, alienum humorem effectorem stultitiæ penitus haurit, siccúmque sapientiæ splendorem animo præfert, quo munere nihil est in homine diuinius.

Ergo Quadragesimæ Iejunium, animis corporibúsque curandis salubriter institutum.

Proponebat Lutetiæ CAROLVS LE BRETON, Parisiensis. A. R. S. H. M. DC. XL.